

Willem-antwoord zou zijn: een afwerend handgebaar, een stille lach- half weemoed half voldaanheid.

In 1975 heeft pastoor Nic. Apeldoorn, die destijds onder de schuilnaam Victor leiding gaf aan het verzet tegen de vijandelijke terreur in de Maasstad, in het orgaan *Nieuwsbrief* (de Band voor Voormalig Verzet Zuid-Holland) verslag uitgebracht van een bezoek aan Jan Willem. Het was kort na het heengaan van Jet de Boer-Van Strien, zijn trouwe, intelligente en dappere levensgezellin, met wie hij nog menig jaar (toen het huis in Hillegersberg hun te bezwaarlijk werd) in het fraaie flatje van De Duynsberg had gesleten. De interviewer spreekt van Jan Willems 'burcht': die gezellige zitkamer met aan twee kanten vensters, uitziend op bruegheliaanse bomen. Het blijkt dan, dat De Boer het triest vindt om over de dagen van het verzet te praten. Hij zegt: 'ik heb geen heldendaden te melden; bij mij was het alleen een kwestie van houding'.

Het verhaal dat J.W. de Boer aan zijn ondervrager deed, is vrij onduidelijk - hetgeen voor de hand ligt omdat jarenlange spanning zich moeilijk in een kloppend verhaal 'even' laat navertellen. Op verzoek van de gemeente-archivaris drs. R.A.D. Renting had De Boer zich al eerder gezet tot het schrijven van de geschiedenis van het verzet in Rotterdam. In drie maanden tijds had hij dit omvangrijke werk gereed gemaakt - hij was juist vrij ernstig ziek geweest en in een Tilburgs ziekenhuis geopereerd, maar het schrijven van dit stuk jonge historie hielp hem er weer bovenop. Volgens 'Victor' had géén man deze geschiedenis zo verantwoord kunnen schrijven, omdat hij vlekkeloos in houding en terzake volkomen op de hoogte was. Helaas is De Boers bijdrage tot een omvangrijk boekdeel over de Rotterdamse geschiedenis-in-oorlogstijd nog altijd niet gepubliceerd. Jan Willems manuscript beidt z'n tijd in de archiefkluizen.

Voor wie met de familie De Boer goed bekend is, komt het verhaal - zoals pastoor Apeldoorn het optekende - nogal aprocrief over. Jan Willem, die op 9 mei 1940 zijn laatste artikel in het Rotterdamsch Nieuwsblad schreef (vol berusting: 'Het is nu zover'), werd niet geloofd. Ook niet in eigen kring. In 1939 komt een oom op bezoek. Hij bereist de wereld en weet veel te vertellen. Hij ziet een wereldoorlog niet zo zitten - zeker niet een overrompeling van Nederland. En waarschijnlijk is hij de oorzaak, dat de meningen over- en de beoordeling van de toestand uit elkaar lopen. Jan Willem aan de ene kant, moeder en de kinderen als tegenpool. Ongeveer een week of zes vóór